

Textul referatului înaintat managerului general al MNIR de către arheologi din comisia de achiziții (din 29 octombrie 2014)

În data de 29 octombrie 2014 s-a desfășurat ședința a Comisiei de recepție, evaluare, achiziții obiecte de patrimoniu și achiziții obiecte stand, în prezența unui număr de 11 (9 + secretarul tehnic + secretarul comisiei) din cei 13 membri.

Problematika achizițiilor de patrimoniu cultural provenind de la cei care utilizează detectoarele de metal

Majoritatea membrilor comisiei a respins achiziționarea pieselor descoperite cu detectorul de metale datorită ambiguității statutului legal al acestora:

1. actul achiziției descoperiri efectuate cu detectorul de metale – prin implicații implicite de obținere a unor obiecte decontextualizate, considerate a fi vandabile și care se asociază *ab initio* o valoare materială, pecuniară și prin intervenția în sol fizică, intenționată, premeditat în scopul atingerii acestuia – nu poate fi subsumat în nici un caz cu ceea ce legea definește ca fiind „descoperire arheologică”, conform articolului 2, paragraf (1), lit. f) și g) și articolului 2, paragraf (13) din OG 43/2000 (versiune actualizată 2007). Pe cale de consecință, în cazul pieselor arheologice scoase din contextul lor original ca urmare a utilizării unui detector de metale de către persoane fără expertiză și competențe arheologice conform definițiilor legale aplicabile (respectiv arheolog atestat în Registrul Arheologilor) avem de-a face cu o intervenție ilegală, neautorizată asupra bunurilor de patrimoniu arheologic.
2. în cazul în care există din partea unor persoane interpretarea potrivit căreia o asemenea intervenție asupra bunurilor de patrimoniu arheologic ar putea fi considerată „descoperire întâmplătoare”, atunci se încalcă prevederile articolului 49.1-3 din legea 182/2000 (versiune actualizată) și articolului 4, paragraful (4) al OG 43/2000 (versiune actualizată 2007). De asemenea, comisia nu a avut garanția că, în urma descoperirii pieselor, au fost îndeplinite măsurile cerute de articolul 13, lit. c) și e) și articolul 20, lit. a) și b) din OG 43/2000.

În ambele cazuri, achiziționarea pieselor descoperite în aceste circumstanțe încalcă prevederile unei convenții internaționale, respectiv articolul 10 al Convenției La Valletta (semnată, adoptată și ratificată de România din 1997/1998) și cele ale unui cod profesional internațional de bună practică, anume Codul etic ICOM (versiunea actualizată 2013): secțiunea *Acquiring collections* (punctele 2.3 și 2.4, precum și 2.20), dar și *Identification services* (punctele 5.1. și 5.2.), respectiv *Professional conduct* (în special punctul 8.8.).

Prin achiziționarea pieselor cu asemenea proveniență, muzeul încurajează practica strecurării printre interstiiile cadrului legislativ care, evident, este datat într-o perioadă în care fenomenul identificării obiectelor de metal din trecut cu detectorul nu avea caracter de masă. În consecință, până la clarificarea de ordin legislativ și procedural a acestui fenomen de către instituțiile responsabile în chip direct pentru protecția patrimoniului

(inclusiv a celui arheologic), Comisia va respinge achiziția unor asemenea piese cu proveniență neclară .